

JEDU

Jokilaaksojen
koulutuskuntayhtymä

Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymän
tarkastuslautakunnan

**ARVIOINTIKERTOMUS
VUODELTA
2021**

Sisällysluettelo

1 Tarkastuslautakunta	3
1.1 Tarkastuslautakunnan tehtävät.....	3
1.2 Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja tilintarkastajat	3
1.3 Arvioinnin toteuttaminen	4
2 Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen	4
2.1 Talousarvion toteuma	4
2.2 Investoinnit.....	5
3 Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen	6
4 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta.....	7
5 Henkilöstö.....	8
6 Yhteenveto	9
7 Allekirjoitukset.....	9

1 Tarkastuslautakunta

1.1 Tarkastuslautakunnan tehtävät

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan on valmisteltava valtuuston päätettävät hallinnon, tarkastuksen ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, onko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuneet ja onko kuntayhtymän toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

1.2 Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja tilintarkastajat

Kuntayhtymän ulkoisesta valvonnasta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja, joiden toiminta on kuntayhtymän muusta organisaatiosta ja johdosta riippumatonta. Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ovat valtuutettuja. Valtuusto on valinnut toimikaudekseen 2021–2024 tarkastuslautakunnan, joka aloitti 29.9.2021.

Tarkastuslautakunnan kokoonpano 1.1.-28.9.2021:

Jäsen	Varajäsen
Jari Nahkanen, puheenjohtaja, Haapajärvi	Lyyli Nivala, Haapajärvi
Raili Myllylä, varapuheenjohtaja, Kalajoki	Vesa Hihnala, Kalajoki
Diana Seppä, Haapavesi	Janne Mäkinen, Haapavesi
Pekka Pääkkö, Nivala	Tuula Ekdahl, Nivala
Jorma Perälä, Oulainen	Marita Toiviainen, Oulainen
Eeva-Riitta Pappila, Pyhäjärvi	Juhani Pyhtilä, Pyhäjärvi
Tuomo Seppälä, Siikalatva	Kaarina Männikkö, Siikalatva
Sanna Häggman, Ylivieska	Juhani Isotalo, Ylivieska

Tarkastuslautakunnan kokoonpano 29.9.2021 lähtien:

Jäsen	Varajäsen
Ira Toppinen, puheenjohtaja, Siikalatva	Minna Väisänen, Siikalatva
Kari Honkala, varapuheenjohtaja, Sievi	Kirsi Nurkkala, Sievi
Juhani Isotalo, Ylivieska	Sanna Häggman, Ylivieska
Janne Mäkinen, Haapavesi	Samuli Yrjänä, Pyhäntä
Pekka Pääkkö, Nivala	Heidi Järvenpää, Kärsämäki
Tea Ruha, Oulainen	Ville Mykkänen, Pyhäjärvi
Jaana Siermala, Kalajoki	Lauri Heikkilä, Alavieska
Iiris Tilvis, Haapajärvi	Jorma Kauppila, Reisjärvi

Kuntayhtymän yhtymävaltuusto on valinnut koulutuskuntayhtymän vuosien 2018–2021 tilintarkastajaksi KPMG Oy Ab:n. Vastuunalaisena tilintarkastajana on toiminut tilivuoden 2021 aikana JHT, KHT Antti Kääriäinen, joka on hoitanut myös tarkastuslautakunnan toimintaan liittyvät valmistelu- ja sihteerintehtävät. Vastuunalaisen tilintarkastajan varahenkilönä on toiminut JHT, KHT Tapio Raappana ja avustavana tarkastajana HT Marjut Huusko.

1.3 Arvioinnin toteuttaminen

Tilivuoden 2021 arvioinnin toteuttamiseksi tarkastuslautakunta on toteuttanut arviointityötä vierailuin sekä kuulemalla työntekijöitä, johtoa ja opiskelijoita. Kuntavaalien ajoituksen vuoksi tarkastuslautakunnan nimittäminen ajoittui loppuvuoteen, joten tarkastuslautakunnan ensimmäinen kokous pidettiin vasta 1.11.2021. Nykyinen tarkastuslautakunta on vierailut seitsemässä toimipisteessä (Nivala 1.11.2021, Haapajärvi 17.12.2021, Haapavesi 28.1.2022, Kalajoki 25.2.2022, Oulainen 1.4.2022, Piippola 22.4.2022 ja Ylivieska 7.5.2022).

Lisäksi tarkastuslautakunta on tutustunut hallinto- ja talousjohtajan esittelyn pohjalta kuntayhtymän talousarvion ja -suunnitelmaan sekä tilinpäätökseen ja vararehtorin esittelyn pohjalta henkilöstökertomukseen.

Yhtymävaltuusto on merkinnyt tiedoksi vuoden 2020 arviointikertomuksen kokouksessaan 25.5.2021 (§19) ja yhtymähallitus on antanut lausunnon arviointikertomuksen aiheuttamista toimenpiteistä 2.9.2021 (§117). Yhtymävaltuusto on 28.9.2021 (§39) merkinnyt tiedoksi annetut selvitykset.

2 Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

2.1 Talousarvion toteuma

Kuntayhtymän talous toteutui huomattavasti talousarviota paremmin. Erityisesti toimintakuluissa on merkittävää säästöä talousarvion verrattuna.

Koko koulutuskuntayhtymä, ulkoinen/sisäinen	Talousarvio 2021	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	31 728 680	33 635 017	2 110 050
Toimintakulut	31 134 360	30 248 499	-682 149
Toimintakate	594 320	3 386 518	2 792 198
Poistot	2 902 500	4 164 337	1 261 837
Tilikauden yli/alijäämä	-1 848 780	159 247	2 008 027

Kaikki taloudelle ja resursseille asetetut tavoitteet täyttyivät tilikaudella. Poistot ovat 1,2 miljoonaa euroa budjetoitua suuremmat, koska tilikaudella on lisäpoistoja kuntotutkimuksen kohteena olleista päärakennuksista. Valtion lisärahoitus tilikaudelle 2021 oli perusrahoitukseen 1 215 936 euron

perusrahoituksen harkinnanvarainen korotus opettajien ja ohjaajien palkkaamiseen sekä opetuksen ja ohjauksen tukitoimiin sekä 477 800 euroa koronavirusepidemian johdosta tarvittaviin tukitoimiin pääasiallisesti vuoden 2021 aikana. Taloustilanteen arvioinnissa tulee ottaa huomioon, että arviointivuonna 2021 saadut valtionosuudet tuskin tulevat olemaan pysyvästi samalla tasolla, joten tarkkaan taloudenpitoon tulee edelleen kiinnittää huomiota. Pandemian seurauksena kuntayhtymä on saanut säästöjä, jotka tulee huomioida tuloksen analysoinnissa.

Kuntayhtymällä on kaksi tulosaluetta, Kuntayhtymän yhtymäpalvelut ja Koulutuskeskus JEDU. Yhtymäpalvelut koostuvat yleishallinto-, taloushallinto-, henkilöstöhallinto-, ravitsemis- ja laitoshuolto-, kiinteistö- ja tietohallintopalveluista. Yhtymävaltuustoon nähden sitova taloudellinen tavoite on vuosikate tulosalueittain, joka toteutui huomattavasti talousarviota paremmin.

Tulosalue	Vuosikate (sitova), talousarvio 2021	Toteuma	Poikkeama
Yhtymäpalvelut	70 900	831 307	760 407
Koulutuskeskus JEDU	535 020	2 524 140	1 989 120

Konsernituloslaskelman alijäämäksi muodostui tilikaudella 0,8 miljoonaa euroa.

Tarkastuslautakunta haluaa kiittää viranhaltijoita hyvästä taloudenpidosta.

Tarkastuslautakunta toteaa, että kuntayhtymällä on laaja kiinteistökanta. Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että kuntayhtymän tavoitteena on tiivistää opetuksen käytössä olevia tiloja ja luopua tarpeettomista kiinteistöistä ja tiloista. JEDU:n kiinteistöstrategia oli valmisteilla vuoden 2021 aikana. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä strategian noudattamista, jotta tarpeettomista tiloista voidaan luopua, kuitenkin niin käytössä on opetuksen kannalta oleelliset ja toimivat tilat.

Tarkastuslautakunta toteaa, että koulutusreformi tulee vaatimaan tehostamista kaikilla toiminnan osa-alueilla. Tarkastuslautakunta edellyttää, että kuntayhtymän talouden arvioinnissa kiinnitetään huomiota sekä koulutusalaakohtaiseen talousjohtamiseen että paikkakuntakohtaisen johtamiseen.

Eri toimipisteiden välistä yhteistyötä tulee lisätä yhteisten kustannussäästöjen sekä yhteisen jatkuvuuden turvaamiseksi. Tarkastuslautakunta suosittelee yhteistyön lisäämistä jäsenkuntien kanssa mm. kiinteistöjen käytössä sekä kehittämään yhteistyötä paikkakunnalla toimivien muiden toisen asteen oppilaitosten kanssa. Tästä esimerkkinä kirjastoyhteistyön uudelleenkäynnistäminen Oulaisten ammattikorkeakoulun kanssa.

Hankintatoimea koskien tarkastuslautakunta suosittelee jalkauttamaan yhtenäiset toimintatavat kaikkiin yksiköihin ja lisäämään henkilöstön hankintaosaamista, sekä koostamaan hankinnat sopiviksi kokonaisuuksiksi, jotta hankintalakia ja hankintaohjetta tulee noudatettua. Suosittelemme myös suunnittelemaan hankinnat esimerkiksi aikaisempien vuosien käytön perusteella kuntayhtymätasolla.

2.2 Investoinnit

Investoinnit toteutuivat huomattavasti talousarviota pienempinä. Merkittävimmät investoinnit tehtiin tilivuonna irtaimiston hankintaan eri toimipaikkakunnille.

Investointiosan sitovuustasona on tulosyksiköittäin rakentamiseen sekä kone- ja laitehankintoihin myönnetyn määrärahan arvonlisäveroton nettosumma. Talousarviossa nettoinvestoinneiksi oli arvioitu 3,86 miljoonaa euroa. Investointien netoksi muodostui 1,25 miljoonaa euroa.

3 Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Vuoden 2021 toiminnallisten tavoitteiden toteuma ja seuranta			
	Tavoitetaso 2021	Mittari	Toteutuma ja lautakunnan arvio
Asiakkuus ja vaikuttavuus			
Täyttöaste (Järjestämislupa)	100 %	Opiskelijatyövuodet	98,5 % Täyttöastetavoite lähes saavutettiin.
Työllistyminen ja jatko-opinnot	75 %	Tilastokeskus	79,9 %
Itsearviointi	4,0	Opiskelijapalaute (Amispalaute)	4,21
Prosessit ja rakenteet			
Kokonaiskeskeytys (negatiivinen)	10 % / 4%	Multiprimus	11,09 % / 3,45 %
Opiskelijapalaute	4	Amis-opiskelijapalaute (Arvo-kysely)	4,23
Näytöt työelämässä	80 %	Multiprimus	63 %
Strateginen tavoite			
Opiskelijavuosien vähimmäismäärä	3008	Tilasto/opiskelijavuosien määrä	2746
Valmistuneet (PT, AT, EAT)	1100	Tilasto/valmistuneiden määrä	1328
Hankesalkun koko	3,5 milj. e	Tilasto/hankekirjanpito	3,7 milj. e
Kansainvälinen vaihto/opiskelijat	3 % (100)	Tilasto/toteutuneet vaihdot	0 %
Yhdistelmätutkinnon suorittaneita kaikista valmistuneista	3 %	Tilasto/valmistuneiden määrä	2,4 %

Opiskelijavuositavoitteeseen ei ole päästy. Tästä syystä tulisi harkita koulutuslakohtaisen markkinoinnin lisäämistä. Tarkastuslautakunta näkisi mielellään tilastoja osatutkinnon suorittajista. Tarkastuslautakunta on ollut tyytyväinen sähköiseen ulkoiseen markkinointiin, ja sen toivotaan jatkuvan.

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan pandemia-aika on lisännyt merkittävästi haasteita opinnoista suoriutumiseen osalla opiskelijoista. Lautakunnan mukaan tulee kiinnittää entistä enemmän huomiota opiskelijoiden etäopinto-ohjaukseen. Vallitseva tilanne on osoittanut, että kuntayhtymän tulisi kiinnittää huomiota pedagogiseen ohjaamiseen sekä pedagogiseen johtamiseen. Näihin haasteisiin tulee vastata tiiviimmällä moniammatillisella yhteistyöllä ja konkreettisilla toimenpiteillä.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomioita riittäviin resursseihin ja niiden tarkoituksenmukaiseen käyttöön. Paikkakunnilla toteutettu yhteistyö lukioiden ja muiden toisen asteen oppilaitosten kanssa on ollut myönteistä.

Tarkastuslautakunta toteaa, että kuulemisissa on tullut esille jatkuvan haun aiheuttamat haasteet opetukselle, niin opetushenkilöstön kuin oppilaiden näkökulmasta. Opiskelijoilla tulee olla riittävä koulun tarjoama ohjaus opintojen ja työtehtävien suorittamiseen. Tämä tulisi huomioida erityisesti monimuoto-opiskelijoiden osalta, jotka eivät ole koululla joka päivä. Jatkuvan haun myötä henkilöstön osalta työvuoden epätasainen kuormitus tuli esille myös henkilöstökyselyssä (TOB).

Pandemia-aika on lisännyt haasteita suoriutua opinnoista osalle oppilaita, joten tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan pedagogista ja strategista johtamista tulisi kehittää. Reagointia muuttuviin tilanteisiin olisi syytä pohtia tulevaisuudessakin. On hyvä, että verkko-oppimisympäristö on otettu laajalti käyttöön ja sitä on kehitetty, mutta kaikki oppilaat eivät suoriudu etäopiskelusta ilman ohjausta.

Tarkastuslautakunta suosittelee lisäämään yksiköiden välistä yhteistyötä Jedun sisällä. Kehitystä on ollut koulutuksen tarjoamisessa toisille paikkakunnille.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä yritys yhteistyötä ja se on otettu esille myös kuntayhtymän talousarviossa 2021. Tarkastuslautakunta soisi yritys yhteistyön näkyvän enemmän toiminnassa. On hyvä, että kuntakerroksia on toteutettu ja kartoitettu paikkakuntakohtaisia koulutustarpeita.

4 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Tilinpäätöksessä esitetty sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteko on kattava.

Koulutuskuntayhtymässä on vuonna 2020 tehty riskienhallinnan toimintamalli ja riskirekisteri. Riskienarvioinnissa merkittävimiksi riskeiksi nousivat rahoituksen pieneneminen opiskelijamäärän vähentymisen vuoksi, epäselvät roolit ja vastuut, avainhenkilöriski, riski työuupumuksesta sekä kiinteistöriski iäkkästä ja toiminnan tarpeeseen nähden ylisuuresta kiinteistökannasta. Tarkastuslautakunta näkee tärkeänä sen, että jatkossakin saadaan rekrytoitua pätevää ja osaavaa henkilöstöä. Kuntayhtymässä on luotu sisäisen valvonnan ohje KPMG:n tekemän riskikartoituksen perusteella. Yhtymähallitus on hyväksynyt ohjeet 28.1.2021.

5 Henkilöstö

Henkilöstökertomuksen mukaan kuntayhtymän henkilöstömäärä on edellisvuoden tasolla 336 (333) henkilössä. Henkilöstön keski-ikä on 50,2 vuotta ja yli 60-vuotiaita on 67 henkilöä, joka tulee vaikuttamaan henkilöstön vaihtuvuuteen. Yli 50-vuotiaiden osuus kuntayhtymän henkilöstöstä on 56 %.

Henkilöstökysely (TOB) on toteutettu tammikuussa 2022, vuoden 2021 osalta ja vastausprosentti oli hyvällä tasolla 70,7 %. Henkilöstön keski-ikä on hieman noussut viime vuodesta (49,8 vuotta) 50,2 vuoteen. Osaavan henkilökunnan rekrytoinnin onnistumisen vuoksi koulutuskuntayhtymän tulee pitää huolta siitä, että se on haluttu ja työntekijöistään huolehtiva työnantaja sekä markkinoitava aktiivisesti.

Henkilöstö, osaaminen ja johtaminen	Tavoitetaso 2021	Mittari	Toteuma
Kehityskeskustelut	100 %	ESS-ohjelman tilasto	100 %
Työolobarometri	3,8	Henkilöstökysely	3,8
Henkilöstön kehittäminen	4 %	Osuus henkilöstömenoista	2,7%
Päätoimisten opettajien kelpoisuus	95 %	Pätevien opettajien osuus	93 %

Työnantajan tulisi mahdollisuuksien mukaan tukea sitä, että kelpoisten opettajien osuutta saataisiin nousemaan tavoitetasolle. Tarkastuslautakunnan saaman palautteen perusteella työssäjaksamisen tukemiseen ja töiden tasaiseen jakamiseen tulee panostaa. Tarkastuslautakunta on tyytyväinen siihen, että henkilöstön koulutukseen ja tyhy-toimintaan on panostettu. Myös kehityskeskustelujen toteutuminen 100%:sti on erinomainen asia. Tarkastuslautakunta haluaa kiittää henkilöstöä hyvin tehdystä työstä.

6 Yhteenveto

Tarkastuslautakunta esittää yhtymävaltuustolle, että se pyytää seuraaviin asioihin selvitykset yhtymähallitukselta lokakuun 2022 loppuun mennessä:

1. Tarkastuslautakunta pyytää selvitystä siitä, kuinka opiskelijoita tuetaan opintojen etenemisessä voimakkaammin opinto-ohjausta ja oppilashuoltoa tehostamalla, sekä kuntayhteistyötä tiivistämällä.
2. Tarkastuslautakunta on huolissaan henkilöstön jaksamisesta erityisesti jatkuvan haun aiheuttamien haasteiden osalta. Tarkastuslautakunta toivoo selvitystä siitä, kuinka henkilökunnan työssäjaksamisesta huolehditaan.
3. Tarkastuslautakunta pyytää selvitystä siitä, kuinka yksiköiden välinen yhteistyö yhden tutkinnon sisällä toteutetaan, niin että tutkintojen sisällöt olisivat yhdenmukaisia.
4. Tarkastuslautakunta kantaa huolta opiskelijahuolto- ja tukipalveluiden riittävydestä ja tasaisesta jakautumisesta eri yksiköiden välillä, esim. terveydenhoitaja-, kuraattori- tai koulusihteeripalveluiden saatavuudesta. Tarkastuslautakunta toivoisi tilastointia em. aiheesta.

7 Allekirjoitukset

Ylivieskassa 6. toukokuuta 2022

JOKILAAKSOJEN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄN TARKASTUSLAUTAKUNTA

Ira Toppinen
puheenjohtaja

Kari Honkala
varapuheenjohtaja

Juhani Isotalo
jäsen

Janne Mäkinen
jäsen

Pekka Pääkkö
jäsen

Tea Ruha
jäsen

Jaana Siermala
jäsen

Iiris Tilvis
jäsen